

VAŽ SVÁ SLOVA...

Bylo už pozdě v noci, když se k Ostrému noži na hlídce připojil stín starého náčelníka. Oba muži chvíli mlčeli, než mladý válečník zvědavostí nevydržel.

„Co přichází říct náčelník Osamělý mrak Ostrému noži?“

„Ostrý nůž je dobrý bojovník, odvážný a silný. Jeho otec ho naučil dobře bojovat...“, rozhovořil se starý muž.

Následovala opět chvíle ticha.

„Ostrý nůž může před střetnutím svého protivníka opravdu důkladně vydráždit, když ví, že se mu jen těžko v boji někdo vyrovná. Nevěděl jsem ale, že tak vynikající bojovník bojuje i s dětmi.“

Mladík jen s nejvyšším vypětím sil ovládl pohoršené heknutí. „Co tím myslí Osamělý mrak? Chce svého věrného bojovníka urážet?“

„Osamělý mrak musí jako náčelník dbát na to, aby se v jeho kmeni nikomu neděla křivda. Nazve-li statečný válečník malého chlapce pro nic za nic zbabělým lhářem stejným tónem, jakým uráží svého protivníka v boji, musí se náčelník ujistit, že válečník ví, co říká. Proč by ale jinak Ostrý nůž používal tak silná slova? Osamělý mrak si vzpomíná na jednoho malého chlapce, kterého polekal bojovný skunk. A nikdo chlapce tehdy nenazval lhářem či zbabělcem...“

Ostrý nůž hleděl soustředěně zkoumat tmu u svých nohou. Náčelník po chvíli jakoby váhavě pokračoval.

„Všichni děláme chyby. Všichni lidé, i chytří, dělají hloupé chyby. Osamělý mrak nezná nikoho, kdo by v životě nikdy nepochybil. A ani ten, kdo nikdy žádnou chybu neudělal, nemá právo spílat ostatním za jejich chyby - tím méně má právo ten, kdo chybí jako všichni ostatní, spílat někomu, kdo zrovna nechybil...“

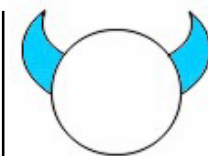
Ostrý nůž zarytě mlčel. Když už ticho trvalo příliš dlouho, odvážil se vzhlednout do tmy do tváře svého náčelníka. Marně se však rozhlížel. Starý muž už tam nebyl a nic nenasvědčovalo tomu, že se mladíkovi celý rozhovor nezдал...

(nav. náčelník Šedivá skála)

OBSAH

Važ svá slova	1
Tavba železa... ..	2
Železo podle starých Slovanů	4
Víkend v říši kolejí	5
Jak jsme hledali Popelku	7
Hra na poutníka s lehkým srdcem	8
Zprávy a zprávičky	11
Program do prosince 2001	12
Hádky na závěr	12
Příloha	Základy košíkářství

TWISTER

NOVÁ ZEMĚ

č. 09/ročník 01

TAVBA ŽELEZA ANEB JAK NESPÁLIT KUŘE PO HUTNICKU

Vzhledem k dosavadnímu průběhu počasí a následným vyhlídkám jsem v pátek vyjížděl z Brna obtěžkán nejen balíkem štítků a dyšen k peci, ale i obavami z toho, jak dopadne dlouho dopředu připravovaná tavba železa.

Obavy se začaly pomalu rozptýlovat poté, co mi pan doktor Merta nabídl možnost spaní přímo v železářské expozici Technického muzea, a skoro úplně se rozplynuly, když před Starou hutí zastavilo auto a z něj vystoupil Žabák i s celou rodinkou. Během tahání dřeva z lesa se objevila Pavča. Tu jsme po chvíli pověřili rozděláním ohně. Úkol zvládla a pak se vydala na lov. Nelovila žádné zvíře, ale signál do svého komunikátoru. Za chvíli přišla se zprávou, že Bob, který se vracel z Holandska, už překročil hranice republiky a je reálná šance, že aspoň na kus tavby dorazí.

Oheň se už docela slušně rozhořel a my jsme do něj začali pomalu přihazovat železnou rudu. Dle našich plánů se měla pražit celou noc. Oheň jsme samozřejmě využili i k opékání všeho možného. Když se ze tmy vynořil ještě Ondra se sdělením, že jede přímo z Německa, byla naše sestava pro tento večer kompletní. Usilovně jsme pracovali na tom, aby v ohništi byl nejen dostatek rudy, ale taky dostatek žhavých uhlíků. Podařilo se nám udělat docela slušný fajrák, kterému nevadilo ani to, že se rozpršelo. Někdy okolo jedné ráno jsme došli k závěru, že žhavého uhlí je na vypražení rudy dost, že to do rána taky musí vychladnout a šli jsme spát.

Sobotní ráno nás uvítalo nádherně modrou oblohou. Pavča odjela do Brna pro hromadu dřevěného uhlí, keramické hlíny a pro ty odvážlivce, kteří se nenechali otrávit počasím a vyhlídkou na usilovnou práci. Našlo se sedm statečných.

Než dojeli, začali jsme pomalinku roztápět pícku, která po nočním dešti získala poněkud blátivý povrch. Na rozdělení ohně jsme použili jediný žhavý uhlík, který jsme našli v hromadě popela a upražené rudy tak teplé, že se nedala vzít do ruky. Zatímco z pece stoupala směs dýmu a páry, přebírali a drtili jsme upraženou rudu a právě v okamžiku, kdy dorazila Pavča se sedmi statečnými, jsme pec zavírali čelním štítkem, vkládali dyšnu a usazovali měch. Technologický jarmark mohl začít.

Podle zájmu se někteří dali do oplétání kamenů drátem, někteří se vrhli na keramiku a prakticky všichni se nějakým způsobem vystřídali u obsluhy pece, kterou bylo nutno zespodu krmit vzduchem a shora přikrmovat napřed dřevem a pak dřevěným uhlím a po celém povrchu neustále opatřovat hlínou, aby se zalepily vznikající trhliny. Dokonce i nějaký okolojedoucí náhodní cyklisti se k nám přidali.

Asi po hodině snažení se nám podařilo propálit čelní štítek, takže jsme byli nuceni přes něj přeplátovat štítek číslo 2. Ten vydržel až do konce tavby, jen těsně před koncem, když začal podezřele praskat, jsme ho ještě posichrovali cihličkou původně určenou k pečení. Zatímco teplota v pícce utěšeně rostla, dorazil autem Jedla a Dymáčkovic rodina na kolech. Blížilo se poledne, pec polykala už asi čtvrtý balík uhlí, dýmila a žhnula všemi prasklinami jak našťvaný Golem a naše nervozita stoupala, protože plyny vycházející z horního otvoru pořád nechtěly hořet. Vyřešil to až za pět minut dvanáct Jedla, když sfouknul s okraje pece uhelny prach a strašně se divil, že mu to před nosem najednou udělalo blaf. Mohli jsme začít dávkovat rudu.

Tímto okamžikem začala pohoda a já jsem si všimnul, že na lavičkách okolo narůstá množství výrobků z keramické hlíny a že kluci se pokoušejí v sousední peci sušit a vypalovat modely pecí. Jeden se jim navzdory poměrně velkým rozměrům dokonce i povedlo vypálit tak, že neprasknul.

Konečně taky zbyl čas na vypalování vysušené keramiky, kterou jsme vyráběli na první letošní schůzce. Výrobky jsme naskládali na kameny do ohniště, proložili uhlíky a jemným proutím a zaskládali dřevem. Na vrcholu takto vzniklé hromady jsme

rozdělali oheň a ten jsme patřičně živili.

Přišla řada i na kuchařské pokusy. Někteří skončili u toho, že vytáhli z domu přinesenou svačinu, někdo opékal salám a Marek zkoušel péct kus kuřete zabaleného v kopřivách a nacpaného do kapsle vyrobené z keramické hlíny. Druhý kus pekl ve volné peci. Oba pokusy mu vyšly jako jedlé.

Když odpoledne pec najednou začala stravovat čím dál tím míň rudy a uhlí, odešla většina osazenstva do muzea na prohlídku železářské expozice. My, co jsme zůstali, jsme ještě přiložili to, co zbylo na dně osmého pytle uhlí, a pak jsme odstavili měch a čekali.

Blížila se pátá a nastal vrcholný okamžik. Odpich. Po chvíli št'ourání se mi podařilo odstranit zbytky všech štítků a pec otevřít. Zjistili jsme při tom, že jsme topili tak důkladně, až jsme ji na jednom místě protavili. Vyhrabal jsem hromadu žhavého uhlí, trochu strusky a nějak se mi nedařilo došátrat se k železu. Nakonec se ze dna odloupal kus železné houby tak velký, že se při jeho vytahování provalil vstup a pícka mající za sebou už víc než sezónu, málem spadla. Pak už nastalo jen chlazení našeho produktu, dohledávání menších úlomků železa v hromadě žhavého uhlí a hlavně velká tlačenička o drobné kousky jako suvenýry. Říči s Andy neváhalo a dva kousky rovnou opletly drátem a udělaly si z nich přívěšky.

Když mumraj utichl, rozhlédli jsme se s těmi, kteří museli z různých důvodů odjet dřív, a jali jsme se věnovat hledání keramiky mezi uhlíky a hromadou popela. Vydržela asi pětina toho, co jsme tam na začátku vložili a to dokonce i některé drobné kousky, které jsme zkoušeli sušit vedle železářské pece.

Přišel večer a s ním se dostavil hlad. Někteří z nás totiž celý den v zápalu práce skoro nic nejedli. Kluci použili měch k rozfoukání pořádného ohně a následného vytvoření hromady žhavých uhlíků jak v betonové peci, tak v ohništi. Začali jsme péct bramory, Ondra opékal svůj nekonečný salám, Říči a Andy začaly na hromadě žhavého uhlí vařit rajskou polévku s těstovinami, kterou pak krmily kde koho. Já jsem se ujal vedení výroby nadívaného kuřete po hutnicku. V první chvíli po zavěšení do nažhavené pece sice chytlo plamenem a málem se nám ho nepodařilo uhasit, ale nakonec všechno dobře dopadlo a chvílemi jsme si i říkali, že se mohlo péct o chvilku déle.

Abychom našeho kuchtění nebylo málo, dali jsme se ještě do výroby chleba. Hlavní iniciativu převzali Marek s Mirkem a kecal jim do toho Ondra a já s Pavčou. Pekli jsme ho na víčku od kotlíku položeném na posledním zbylém štítku k peci. Asi hodinu před půlnocí jsme měli upečeno, takže nezbývalo, než po sobě trochu uklidit, odklidit citlivé věci do sucha (zase začalo pršet) a jít se uložit do muzea mezi exponáty.

V neděli ráno a dopoledne jsme hlavně uklízeli následky svého včerejšího počínání. Sestavili jsme, zalátali hlínou a sdrátovali jsme nabouranou pec, uklidili zásoby dřeva, sbalili se, najedli a vyrazili jsme k Býčí skále a jeskyni Kostelík. Protože jsme se při ranním mrazení trochu zdrželi, nestihli jsme vlézt do Jáchymky, za to jsme ale přečkali chvíli deštěvého počasí při průzkumu asi dvacetimetrové suché plazivky kousek od Kostelíku a chvilku v Kostelíku samotném.

No a pak už nám nezbývalo, než se stavít v muzeu pro batohy, dojít k vlaku a odjet domů.

No a co říci závěrem? Nebudu rozhodně tvrdit, že všechno šlo úplně hladce a všichni běhali nadšeně s jiskrou v oku. To druhé tvrzení by si Ondra, kterému odlétnuvší žhavý kus pražičky se rudy trochu popálil oční víčko, mohl vykládat dokonce jako ironii. Ti, co s námi jeli, ale dokázali, že se umí rozumně zabavit i bez toho, že by jim někdo stál za zadkem a říkal, co mají dělat, někteří prokázali, že se dokážou i sami docela chutně nakrmit. Všichni zúčastnění si poctivě odpracovali svůj kus železa. Už se pracuje na tom, aby si z něj mohli

případně zkusit i něco vyrobit, chce to ale trochu trpělivosti. Zjistil jsem taky, koho si můžu dovolit pozvat na náročnější výpravu do některé z běžně nepřístupných jeskyní, o které uvažuji.

Ti, kterým se s námi jet nechtělo, mají plné právo na své rozhodnutí. Konec konců na nás ostatní zůstane víc železa, které budeme moct zpracovat. Jen bych je chtěl poprosit, aby příště své rozhodnutí nejete na nějakou akci dali najevo jasně a včas.

KUŘE PO HUTNICKU

Vem jedno vykuchané kuře, nacpi do něj nádivku vyrobenou ze sýra, slaniny, rohlíků, kostiček salámu a vejce (to jsme tam zapomněli dát) okořeněnou směsí bazalky, zázvoru, pepře a kmínu.

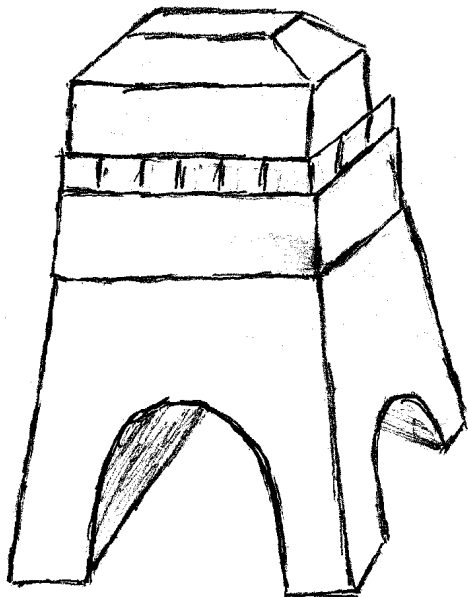
Kuře posol, posyp rajcovadlem¹⁾, propíchni a vhodně omotej drátem a zavěs pod víčko kotlíku, kterým přiklopíš dobře roztopenou pec na tavbu železa. Pečlivě dbej, aby nechytlo plamenem (špatně se hasí) a peč, dokud není hotové.

¹⁾ Rajcovadlo je směs alespoň deseti druhů práškového koření vytvořená za účelem ochucení pokrmů vařených na vandrech. V tomto případě obsahovalo pravděpodobně pepř, nové koření, kmín, čili, zázvor, muškátový oříšek, skořici, hřebíček, tymián a možná ještě něco dalšího. Piff (fotky bohužel do okamžiku uzávěrky v pátek 12. 10., 14:00 nedorazily)

ŽELEZO DLE STARÝCH SLOVANŮ

Dne 15. 9. jsme jeli na výpravu s tavením železa. Tavbu jsme prováděli ve Františkově huti. Než jsme dojeli, PYF už rozdělal oheň a nachystal železnou rudu. Při tavbě jsme se střídali ve foukání měchem. Když začaly plameny šlehat ven z pece, nasypal PYF železnou rudu. Než se ze železné rudy vytavilo železo, tak

jsme na vedlejším ohništi vypalovali keramiku. Vytavení železa trvalo 7 h a než se vytavilo, byla už vypálená keramika. Než jsme si mohli na železo šáhnout, museli jsme ho namočit do vody. Po vytavení železa dělal PYF kuře s nádivkou. Ke kuřeti jsme si s PYFEM udělali ručně chleba. Po večeři jsme šli všichni spát do muzea. Druhý den jsme šli na Býčí skálu, z Býčí skály pak do skalního průchodu jménem Kostelík. Cestou jsem našel malý otvor ve skále. Ze začátku se mi tam moc nechtělo, ale když tam vlezl PYF a PAVČA, vlezl jsem tam taky. Jeskyně byla velká a hezká. Když jsme se vrátili z jeskynního průchodu Kostelík do Františčíny hutě, tak jsme šli na nádraží v Adamově, odkud jsme jeli domů. Zápis i kresba Marek

4/12

VÍKEND V ŘÍŠI KOLEJÍ

Čtvrtek, 27. 9. 2001

Sešli jsme se na nádraží v 16:15 a nastoupili na vlak do Nížkova. Když jsme tam vystoupili, potkali jsme se konečně s oddílem z Rosic, s nímž jsme výpravu pořádali společně. Všichni jsme se pak vydali po silnici k mostu

a dál po kolejích. U dalšího mostu, který byl ovšem podstatně větší, jsme zakotvili na louce, kterou nám půjčila jedna milá paní. Tady jsme přespali a poprvé taky vyzkoušeli stavbu tropik na louce.

Pátek, 28. 9. 2001

Během noci kolem těch, kdo se uložili pod širákem v lese, vyrostly houfy krásných hříbků. Vstávali jsme kolem osmých hodin, protože už v devět nás měl vy-zvednout vláček a dovézt na místo brigády. Kolem trati to vypadalo značně zarostle, a tak jsme se radši hned pustili do práce. Ukázalo se, že nejlepším náradím na

husté houští jsou velké a malé zahradnické nůžky. A protože nám to šlo rychle od ruky, mohli jsme si dovolit i pauzu na oběd. Štěně a mašinfira Tomáš nás dokonce pochválili, že ani dospělí nezvládali tolik, co smečka nenechávých dětí. Odpoledne už bylo více méně odpočinkové. Zahráli jsme si pár seznamovacích her a navečer jsme se zase odsunuli na louku, kde jsme spolu se špekáčky a kukuřicemi strávili příjemný večer u ohně.

Sobota, 29. 9. 2001

Jelikož nás vláček měl čekat zase

5/12

v devět hodin, vstávali jsme opět před osmou. Jeli jsme nejdříve přes Nížkov do Přibyslavi. Zde jsme naši návštěvou poctili náměstí a hlavně místní cukrárnu, potom jsme obsadili kostel a kostelníka přemluvili, aby nás pustil do věže, která je jinak veřejnosti nepřístupná (asi začneme sbírat věže...). V katakombách měli zavřeno, a tak už zbývalo jen hasičské muzeum. Vlákem jsme se pak nechali odvézt - s vystřídáním na lokomotivě a houbařsko-obědvací zastávkou - na nádraží v Sázavě, kde jsme podstoupili důkladný výklad o historii téměř všech mašinek a vagonů, co jich tam na nádraží bylo. Štěně (dobrovolný pomocník nádraží) nám obětoval celé odpoledne, takže večer byli všichni pořádně utahaní. Když už koleje, tak

se vším všudy - a tak jsme si ustlali ve dvou vagoncích.

Neděle, 30. 9. 2001

Ráno jsme měli trochu naspěch. Kolem desáté se všichni konečně vypravili a odebrali se k vysílači. Každý dostal jeden balónek. Ten nafoukl a přivázal si ho kolem pasu provázkem. Úkol zněl: každá skupina má "vlajku". Tu musí umístit na branku majáku, vyhrává ta skupina, která po vypršení časového limitu 30 minut bude mít vlajku na brance. Komu praskne balónek, končí a jde sledovat hru do centra dění - k vysílači. Tuto hru vyhráli Rosičáci. Po návratu na nádraží následoval rychlý oběd a poté jsme se vydali na nádraží, tentokrát ČD. Touto cestou ještě předáváme pozvánku na Mikulášskou jízdu 1. 12. 2001 ze Sázavy do Přibyslavi a zpět a doufáme, že ještě někdy zajedeme na trať Přibyslav - Sázava Klubu přátel kolejových vozidel (neboli „Klubu postižených Kotasovou vizí“) pomoci, neboť díky této fajn výpravě, za kterou je opět třeba poděkovat duchovnímu autoru Piffovi, už také patříme k postiženým. Je jen škoda, že je tolik věcí, které ještě musíme vyzkoušet, a tak málo času... Silva

JAK JSME HLEDALI POPELKU

Zpočátku šlo spíš o recesi než o cokoliv jiného. Chtěla jsem vyzkoušet, jak se naše děti staví k tak netradičním úkolům jako je přebírání čočky a hrachu, zametání apod. Nakonec z toho vznikla malá soutěž, z níž největším oříškem zřejmě bylo trefit se z malého dětského luku - hračky do kbelíku opřeného zády o stěnu. Dlužno podotknout, že i Ladka, maminka tří našich nováčků, měla cukání si to přebírání čočky vyzkoušet na čas, protože kromě střílení bylo přebírání nejděle trvajícím úkolem. Nejmalebnější pohled pak byl

nejen na soutěžící nabalené v tlustém svetru a bundě v tanečním kroku se špalíčky v papučích místo podpatků a s velkým smetákem v ruce, jak honí po klubovně peříčko, nýbrž i na nesoutěžící (Dan s Mírou), kteří se uklidili na stůl, aby nepřekáželi. Při téže příležitosti se podařilo i důkladně zamést klubovnu...

Rybník nám vypálili nováčci. Nejprve nastoupila devítiletá Anička zamíchala pořadím mezi mladšími (s naprostou přesností 24 vteřin v rámci posledního úkolu) a pak všechny smetla Markéta naprostou světovým časem poté, co čočku přebrala takřka profesionálně přes okraj stolu, do kbelíku se cizím lukem a šípem trefila třetí ranou a časový odhad na konci zvládla také na chlup přesně. Popelka jak ze snu... Po jedné schůzce, kterou jsme strávili celou hraním v parku, abychom využili posledního krásného odpoledne (na snímku Jarda s Lukášem a Davidem v sušenkové soutěži), zachránila čest starousedlíků nakonec jen Andy, která jako poslední závodící dosáhla nejlepšího času mezi mladšími.

Na první říjnové schůzce jsme splétali ozdobné kouličky z pedigu. Výsledky byly zajímavé, např. Šmudla odsoudila za míže své kouličky jeden tenisák... A co se chystá na další schůzky? Např. řada rébusů, her, výroba snového kruhu/lapače snů, jmenovek na vánoční dárky, dekoračních skleniček a možná i korkového podnosu, piškvorkový turnaj, nácvik práce s lasem, opakování azimutu, mapových značek (jako příprava na Hubertovu jízdu), opakování a rozšíření uzlů... **D.**

HRA NA POUTNÍKA S LEHKÝM SRDCEM

Jediní lidé, kteří nikdy nezbloudí, jsou tibetští a mongolští lámové, kteří celý život bez ustání putují nesmírnými rozlohami vysoké Asie. Jdou stále z místa na místo a nemajíce domova, nemohou k němu ztratit cestu a zbloudit, nemajíce cíle nemohou sejít z cesty a minout ho. Jdou lehce, všude šťastní a všude svobodní.

LADY EVELYN E. SLOOCKOVÁ, CESTOVATELKA, 1881

Tvář mi žhne rozčilením, bratříčku, popsat první hru je nejdůležitější, ale i nejtěžší! Nezbytné. Bez jejího pochopení budou tvoje cesty marným plahočením a další čtení mařením času. Popsat hru na poutníka s lehkým srdcem, lehkými střevíci, lehkým rancem. Ranečkem. Nejkrásnější hru.

Je dobré začít hrát hru již v mládí. Ne v dětství, kdy bolí nohy a jedinou vzpomínkou na cesty je zmrzlinař, ale v mládí. V čase, kdy duše je otevřená a dychtivá. Svět jí prochází jako letní světlo kostelním oknem: barevně a jásavě. Trvale. Navždy. Duše je schopna okouzlení a kolena jsou ještě pružná. Tělo je kůň a duše jezdec a ve slunečním vichru nad nimi dosud neporazitelně vlaje: korouhev lehkomyšlnosti!

Vídám občas i u nás takové poutníky. Mladé a krásné, jasnohřivé dívky se záplatami na kalhotách v podobě srdcí, obrácená srdce pak připomínají jejich zadečky. Vedle nich se klátí mladíci podobní princům Haraldům Krásnovlasým. Bezstarostní, dvoumetroví, s pletenou brašnou na rameni. V ní nemají téměř nic. Pod paží deku a na bosých nohou sandály. Závid' jim jejich lehkost! Jdou. Kam? Kde budou spát a co budou jíst? Lehké duše! To jsou praví poutníci.

Ale nejen oni. I jiní poutníci chodí po zemi. Tisíce roků. [...] Mohamedáni se za ně modlí. Mohamedánům se přičítá marné trmácení, litují cestovatele [...] Sedí doma, za horkých odpolední spí, pokuřují vodní dýmky, čaj pijí, slunečnicová semínka louskají. Proč ne? I to je krásné. Ale málo zasloužené, můj sametový bratříčku! Je

nutné se napřed dny plahočit, čím déle, tím líp. Teprve pak dostane hloubku a smysl krása tichých odpolední, úplného spočinutí, kdy praskot slunečnic je jediným znamením času. Poutník, který kdysi vyšel z města Tarsu říkal, že je dobré mnohé vyzkoušet a nejlepšího se přidržet. Nikde se nedá víc zakusit, než na cestách bez domova. Dobré i zlé.

Poznání je smyslem cest.

Zdalo by se, že dnes již není možno svobodně putovat. Že zmizela doba vandráků, krajánků, potulných mnichů a zarostly cesty ke stohům, podél mlýnských náhonů, do klášterních zahrad. Touha po volném tažení krajem ale zůstala, objevilo se cosi jiného. Zpitvořeného. Krásného i hrozného.

Turistika. [...] Mnoho významů, mnoho je turistek a turistů. Dlouhá řada od těch, na kterých leží duch tíže, mamona a nesvobody až po lehkonožné ptáčky.

Ty první nelituj. Svůj žernov si sami ještě platí: prodali svou neschopnost se o sebe postarat cestovním kancelářím. Nešťastníci! Trest si odpývají ihned, jak to má být. Je s nimi létáno světem v kovových bednách, vteřiny je pohánějí od hotelu k letišti. Jiní cestují v plovoucích mořských bednách, nuznější si přivodí opruzeniny ve vedrem rozpálených autokarech. Jedno mají společné. Vracejí se domů z nezasloužených cest velmi neosvěženi, s pocitem, jako by smíchali lahodnou snídani, oběd a večeři v jedné kádi a břechku naráz vypili. Odvážnější břicháčitursté usedají do vlastních, většinou páchnoucích výbušnými motory poháněných strojů. Duch tíže pak nad nich sedí od začátku do konce. Hory nad nimi svítí ve slunci, lesy na úbočí se převalují ve vonných větrech jako mořské louky, ale marně lákají. Asfalt připoutává a stahuje k zemi. To nejsou praví poutníci, podřídili se hmotě. Pánové s tlustými lýtky a chlupatými podkolenkami patří již ke královské třídě turistů, těžkých poutníků. S velkými batohy hřbetolamy procházejí přírodou, nezřídka i hornatou, velmi bytelně a zajištěně. Bydlí v chatách, srdnatější ve stanech stálých táborů. Milují spolky sobě rovných, hlaholí a společně loví turistické odznaky, plakety, diplomy, uznání. Jsou solí turistické země. Udržují poutnické povědomí, sčítají míle nachozené po ztuha naplánovaných trasách, jejich počty kamsi nesmyslně hlásí a lesy pomalovávají tisíce barevnými čtverečky, čím hustěji, tím lépe. Ti s nejchlupatějšími podkolenkami jsou i držitelé výkonnostních tříd, ano, i Mistry turistického sportu!

Přicházejí vodní turisté, cyklisté, horolezci. Nádherní poutníci, ale nemohou jít všude. Duch sice volně vane, ale tělo je připoutáno k vodám a loďkám, silnicím a obručím, skalám a provazům. Nejsou lehčí [...]

A proto budu, bratříčku, psát jen o nejlehčích poutnicích. O šlechtě, často zchudlé a divoké, mezi turisty. O těch, kteří ještě dnes jsou schopni se vydat na cestu do neznámých hor a lesů jen s tím, co unesou, bez obav, jak skončí den a jaké budou příští. Putují ve slunci i dešti buď o samotě, nebo ve společenství, lehce, bez starostí. Chudoba – největší svoboda. Podávají si tak ruce s dávnými bratry, kteří v umbrijském slunci, thébských píscích nebo tibetských větrech chodili jen s čistou myslí, žebráckou miskou a provazem kolem

beder. Je to prastaré vábení.
[...]

U nás nelze chodit do pouští.
Ti, o kterých budu psát, chodí do lesů a hor. Puťák, vandr, čundr, taková cesta může mít i jiná jména. Tlupa chlapců a dívek. Většinu krajů projdou jen jednou. Těžko říct, je-li to dobré nebo špatné, ale nerozmělnuje jim to jejich první, nejostřejší dojem a nezažijí zklamání při návratu. Kam dojdou, tam

ulehnou, kde se jim líbí, tam se zdrží. Co najdou, to snědí, stany většinou nenosí. Mnoho lidí by taková existenční nejistota hubila, ale jim prospívá. Nejistota uchovává duševní pružnost a jas. Nevědí dne ani hodiny, nemocemi málo trpí, zmoknou-li, uschnou. Je to jednoduché. Jsou odkázáni sami na sebe a jejich pýchou je rovnováha mezi mnohadenní soběstačností a co nejlépeji tornou. Dodává to sebevědomí a poutníci se mohou odvážit i do dalekých krajů, kam tíha a pohodlí, mlsnost a opatrnost jiné turisty nepustí. Obtížné je ale smířit soběstačnost s lehkostí, dlouho se tomu nutno učit! Je to ale nezbytné, protože jenom při lehké torně může duše opustit tělo a poletovat nad ním ve větru a v radosti, která je smyslem lehkých a dalekých cest. Komu není dáno, nadarmo vláčí tělo po horských lesích! Duch nejlépe létá po horách, když je batoh tak lehký, že ho uneseš na jednom rameni. Toho je ale těžké dosáhnout. Hory jsou vysoké, lesy hluboké, k lidem daleko a tělo je neskromný kůň: ve dne musí jít a v noci se chce zahřát.

Mnoho užitečných vlastností tříbí taková letní putování. Skromnost. Nezávislost. Vytrvalost. Překonání strachu, skleslosti těla i ducha. Úctu k zemi i k domorodcům. Poznání kraje tak důkladné, jako když mravenec tykadly hmatá. Při putování se nádherně zpomalí čas, rozloží se na jednotlivé okamžiky, žiješ po tu dobu v jiných rozměrech. Z jedenácti měsíců roku si nepamatuješ ani desetinu toho, cos prožil za jediný měsíc letní cesty. Celoroční plytkosti a jejich trpasličí dny se propadají do studny zapomínání, ale plnost času několika letních týdnů putování zůstává, léta z tebe vyzařuje. Oněch jedenáct měsíců není úplně zmarněných. Lze je trávit nad mapami. Jako z čarovných ořečů z nich vyvstávají kraje, do kterých obrátíš kroky příští léto.

Tvář mi dosud žhne. Stále se mě zdá, že krásu lehkého putování popisují jen matně a vlažně. Že tě nenadchne blažená představa takové cesty. Zbývá poslední, nejvyšší karta. Víš, co je na lehkých cestách nejpopojnější, bratříčku? Svoboda! Uchvacující proud svobody od sladkého jitrního nadechnutí, hlubokého, až slastně zabolí v klíčních jamkách, po večerním usínání, které zalehne bezvládné tělo jako teplé huňaté zvíře. Jen cesta ti dá svobodu, lehkonožý ptáčku!

Neznámé pohoří. Sedíš na holém hřebeni, pofukuje stříbrnými smilkami. Tchořím krokem se blíží večer. Tmavě a nepozorovaně. Tiše. Dokoła pod tebou jen lesy, oko se nikde nezachytí. Z hor stékají zelené prameny hřbetů a hřbítků, samota je

úplná. Jsou taková pohoří. Kam se vydáš? Nikde pro tebe není předem uchystáno lože, není objednáno jídlo. A přeče se vždycky vypsíš a ani hlady nezahyneš. Na kterou stranu půjdeš? Můžeš jít kamkoli. Jsi svobodný. [...] Všude to bude nádherné, takové, jaké si to uděláš. Máš strach z neznáma, ale i křišťálovou jistotu, že domov máš všude. Zabloudit nemůžeš, všecko nosíš s sebou, kam dojdeš, tam je tvůj cíl. Stříbrně pofukuje, oko se nikde nezachytí. Z cizích lesů vane chlad, kdesi v nich je tvoje dnešní lože, je tam i voda, které se napiješ. Všude čeká neznámé. Dlouho bys seděl ve smilce s kamenem pod zády, ale je nutno se rozhodnout, večeru tmavne kožich. Vstaneš, jako zvíře chytáš vítr nozdrami. Pak přijde okamžik svobody, který nelze zaplatit, přiletí jako šíp. Náhle víš, kam půjdeš.

Neznámo před tebou, neznámo za tebou, vstříc ti běží jen tchoří tlapy noci. Sladká, nebeská vteřina svobody!

Miloslav Nevrlý, Karpatské hry (kráceno - pro zveřejnění v Twisteru nachystal Piff)

ZPRÁVY A ZPRÁVIČKY

Na schůzce 23. 9. se sešlo 19 dětí a tři dospělí. Celkem zatím evidujeme 20 dětských členů, z toho sedm kluků a jedenáct starších 12 let - otázkou zůstává, kdo bude dál chodit - např. od Katky Hanušové přišla zpráva, že ji náš program nebaví, Pepa Melichar už se taky na několika akcích neobjevil. Bohužel, na druhé straně oznámila i Pavča, že se v říjnu nestihne zúčastnit kmenových akcí a poté se asi odstěhuje do Šumperka. Dvou schůzek od začátku roku se však zúčastnila jako vydatná pomoc Wakiyela, na první říjnovou schůzku přišla Martina a po ní se stavila Katka. Vzhledem k vysokému počtu dětských členů se účastníci schůzky 2. 10. rozhodli, že jednou za 14 dní bude schůzka rozdělená na dvě části, abychom se mohli věnovat rukodělkám, jednou za 14 dní budou schůzky společné, abychom mohli soutěžit a hrát si. Schůzka 9. 10. bude ještě společná, schůzka 16. 10. bude rozdělená, a to na úterý a na středu.

Podle Městské rady Pionýra se má 16. 2. 2002 konat závod Dračí smyčka a 27. 4. 2001 pak Setonův závod, který nám bohužel koliduje s tradiční čarodějnicovou výpravou, takže budeme muset něco vymyslet. Už se chystáte?

S Hankou Hanušovou jsme dovezly v srpnu cestou z Mladějova od paní Kroužkové z Kořence keramiku, kterou tam děti dodělávaly během tábora v srpnu 2000. Naše děti si rozebraly to, co dělaly ony. Zbytek počká nejdéle do června 2002, až se o něj přihlásí autoři.

V neděli 7. října se sešlo 12 zakládajících členů nového ekologického sdružení, které bylo pojmenováno "Arnika". Toto sdružení založila skupina, která opustila Děti Země z důvodu odlišných představ o budoucí činnosti a struktuře této organizace. Na pravidelném zasedání Rady Děti Země dne 29. září 2001 v Plzni dospěla k rozhodnutí založit si novou organizaci, protože jí stávající struktura Děti Země neposkytovala možností rozvoje podle jejich představ.

Objevilo se první číslo časopisu pro malou lóži - Čaprmal. Jeden výtisk je k dispozici v klubovně ve zvláštním pořadači pro něj založeném. Obsahuje řadu zajímavých věcí, mj. i soutěž Výpravy za dobrodružstvím, návod na výrobu prstových masek, rébusy, kreslený seriál aj.

Asi ve středu 17.10. dopoledne bude Česká televize v klubovně natáčet záběr pro Četnické humoresky. Fotodokumentace v příštím Twisteru.

PROGRAM DO KONCE ROKU 2001

13. 10. - jednodenka - kovářská dílna pro ty, kdo se zúčastnili tavení železa, a základy košíkářství - s sebou 50 Kč (možnost koupit pedig pro další pokusy doma, 10 dkg za 35 Kč)

16./17. 10. - první dělená schůzka - začátek práce na „lapači snů/snovém kruhu“

27. 10. - jednodenka - toulky kolem Brna, podle počasí možná na kolech (náhrada za jednodenku původně plánovanou na 17. 11.)

9. - 11. 11. - Hubertova jízda

Předvánoční rukodělky - jednodenní akce vždy max.

pro 10 účastníků, přičemž přednost mají ti, kdo se pravidelně účastnili ostatních akcí na podzim:

1. 12. - pavoučí obrázky - s sebou papíry, pravítka a tužky, malé kladívko, 50 Kč

8. 12. - ozdoby do vlasů šité, lepené, vyřezávané, s korálky - s sebou zbytky zajímavých látek, korálky, nůž, trosky starých sponek a ozdob, 50 Kč

15. 12. - košíky - s sebou načaté košíky, 50 Kč

28. 12. 2001 - předsilvestrovská akce s oslavou Silvestra - vejšlap do okolí Brna, odpoledne oslava v klubovně - s sebou nápady na různé hry, 50 Kč

Změny programu vyhrazeny.

HÁDANKY NA ZÁVĚR

Nevěšhlavu Vás všechny pozdravuje a místo povídání Vám posílá tři hádanky (odpovědi příště):

PTAČÍ ŘÍŠE: Čtyři různí ptáci se uhníždili na čtyřech stromech odlišného druhu. Každý měl hnízdo úplně jiné než ostatní. Moudivláček hnízdil na olši. Špaček se zabydlil na javoru. Vrána si upletla hnízdo z větví. Strakapoud měl hnízdo v dutině. V koruně topolu bylo vidět hnízdo z větví. Moudivláček nehnízdil v dřevěné budce.

Otázky: Na kterém stromě viselo hnízdo spletené z orobincového chmýří? Kdo hnízdil v dubu?

TÁBOROVÉ HRÁTKY: Družina Vlaštovek sídlila v zeleném týpí. Orlici rádi modelovali z hlíny. V bílém týpí byla nejoblíbenější květinou mateřídouška. Družina Jelenů měla nejraději třezalku. V modrém týpí bydleli hráči kopané. Družina, která ráda hrála odbíjenou, často vyšívala. Hráči košíkové si zvlášť oblíbili jestřábníky. Družina Medvědů dávala přednost házené. V červeném týpí měli nejraději kopretiny. Družina, která často vyřezávala, zvolila za totemovou květinu mateřídoušku. Milovníci kopané měli rádi třezalku. Jeleni nejraději kreslili. V červeném týpí neradi vyšívali. Přívrženci badmintonu neměli v lásce modelování. *Otázky: Která družina měla nejradši chrpy a která družina si oblíbila z výtvarných prací skládání mozaiky?*

GEOLOGOVÉ NA CESTÁCH: Pět geologů různých národností se vydalo do pěti různých oblastí, aby zde hledali pět různých druhů nerostného bohatství. Australan prozkoumával poušť. Naftu našel Američan. Železo bylo v horách. Zlato nenašel Australan. Angličan hledal v říčním údolí. Francouz narazil na diamanty. Diamanty nebyly na mořském dně.

Otázky: 1. Co bylo v pralese? 2. Kde se našly opály? 3. Co bylo na mořském dně? 4. Kdo našel zlato? a 5. Co objevil Švéd?

(Zdroj: Miloš Zapletal - Kniha hlavolamů, Albatros 1983)

TWISTER č. 09/ročník 01 - měsíčník kmene Ligy lesní moudrosti Nová země Brno (reg. č. 613, IČO 7090 6521), kontaktní adresa: Tomáškova 7, 615 00 Brno, fax 05 4524 5842, mail senta@petrova.cz, www.volny.cz/novazeme, určený pro vnitřní potřebu kmene a informování osob kmeni blízkých o jeho činnosti. Neprodejný. Vychází v nákladu 50 výtisků v elektronické i papírové formě **13. 10. 2001**. Odpovědný redaktor: Dagmar Petrová. Redakční skřítek: Nevěšhlavu. Tiskové chyby a omyly vyhrazeny.